

Föstudaginn 25. september 1992.

Nr. 67/1992. **Ólafur Hörður Sigtryggsson**

gegn

Íslandsbanka hf.

Kærumál. Nauðungarppboð. Aðfinnslur. Málskostnaður.

Dómur Hæstaréttar.

Mál þetta dæma hæstaréttardómararnir Hjörtur Torfason og Garðar Gíslason og Guðmundur Skaftason, fyrrverandi hæstaréttardómari.

Sóknaraðili skaut máli þessu til Hæstaréttar með stefnu 12. febrúar 1992. Samkvæmt 4. mgr. 97. gr. laga nr. 90/1991 um nauðungarsölu sætir málið meðferð kærumála, og hafa aðilar skilað í því sókn og vörn.

Af hálfu sóknaraðila er þess krafist, að hinn kærði úrskurður „verði úr gildi felldur í heild sinni og kröfur kæranda fyrir héraðsdómi verði allar teknar til greina“. Hann krefst og málskostnaðar úr hendi varnaraðila, bæði fyrir héraðsdómi og Hæstarétti.

Varnaraðili krefst þess að hinn kærði úrskurður verði staðfestur og að kæranda og umboðsmanni hans, Kristjáni Stefánssyni hæstaréttarlögmanni, verði gert að greiða sér kærumálskostnað in solidum.

I.

Með beiðni 8. febrúar 1988 óskaði Útvegsbanki Íslands hf. eftir nauðungaruppboði á fasteigninni Hömluholti, Eyjahreppi, Hnappadalssýslu, þinglýstri eign sóknaraðila, á grundvelli veðskuldabréfs, út gefins 25. nóvember 1986 af Skipasmiðjunni Herði hf. til Útvegsbanka Íslands, sem verið hafði í vanskilum frá 1. maí 1987.

Meðferð máls þessa hófst á uppboðsþingi Mýra- og Borgarfjarðarsýslu 6. maí 1988. Uppboðsþoli mótmælti kröfum uppboðsbeiðanda, en með úrskurði, upp kveðnum 8. desember 1988, var ákveðið, að uppboðið skyldi fara fram. Uppboðsþoli áfrýjaði úrskurðinum til Hæstaréttar með stefnu 21. febrúar 1989 að fengnu áfrýjunarleyfi, og var málið þingfest í apríl og þá frestað. Útivist varð í október 1989, og var málið fellt niður. Uppboðsþoli áfrýjaði á nýjan leik og stefndi aftur Útvegsbanka Íslands hf. Málið var

þingfest í desember 1989 og frestað til mars 1990, en þá lauk málinu með því, að útivist varð aftur af hálfu áfrýjanda.

Hinn 29. maí 1990 var málið tekið fyrir í uppboðsréttinum, og skyldi nú sala fara fram. Þá komu enn fram mótmæli frá uppboðspóla og á því byggt, að Útvegsbanki Íslands hf. væri ekki réttur aðili málsins, og var krafist hafningar þess. Af hálfu uppboðsbeiðanda var lýst yfir því, að Íslandsbanki hf. hefði nú tekið við aðild málsins af Útvegsbanka Íslands hf. Málinu var þá frestað til 1. júní 1990, áður en úrskurður yrði upp kveðinn.

Málflutningur um fram komna hafningarkröfu fór þó ekki fram fyrr en 13. janúar 1992. Úrskurður var kveðinn upp 30. janúar 1992 um, að uppboðið skyldi fram fara, og var ákveðið, að uppboðið færi fram á eigninni 29. febrúar 1992. Uppboðspóli áfrýjaði úrskurði þessum til Hæstaréttar með stefnu 12. febrúar sl., og er það úrskurður sá, sem hér liggur fyrir.

II.

Sóknaraðili reisir kröfu sína á því, að Íslandsbanki hf. eigi ekki aðild að uppboðinu og geti því ekki komið fram sem uppboðsbeiðandi. Veðskuldabréfið sé viðskiptaskjal, gefið út til Útvegsbanka Íslands, og beri skuldabréfið ekki með sér framsal til bankans.

Varnaraðili bendir á, að Útvegsbanki Íslands hf. hafi verið stofnaður með lögum nr. 7/1987, og samkvæmt 12. gr. laganna hafi hlutafélagsbankinn yfirtekið Útvegsbanka Íslands 1. maí 1987, og hafi Útvegsbanki Íslands þá jafnframt verið lagður niður. Samkvæmt 8. gr. laganna sé greiðslustaður skuldaskjala í eigu eða innheimtu hjá Útvegsbanka Íslands hjá hinum nýja hlutafélagsbanka, og nægi almenn opinber auglýsing til viðskiptavina til þess að gera þeim það kunnugt. Framsal skjala hafi á þennan hátt verið gert með lögum fyrir öll skjölin í einu. Á aðalfundi í Útvegsbanka Íslands hf. 1. ágúst 1989 hafi nafni bankans verið breytt í Íslandsbanka hf.

Varnaraðili bendir og á, að sóknaraðili hafi rekið á annan tug dómsmála gegn Íslandsbanka hf., sem öll snúist um sams konar skuldabréf, og hafi aldrei fyrr hreyft þessari málsástæðu. Ljóst sé, að sóknaraðili sé að valda óþarfadrætti á málinu af ásetningi og hafi uppi vísitandi rangar kröfur. Þess vegna sé þess krafist, að umboðsmaður varnaraðila, Kristján Stefánsson hæstaréttarlög-

maður, sem taki þátt í þessum ávirðingum, verði dæmdur til greiðslu kærumálskostnaðar in solidum með honum eða einn sér skv. 4. tl. 131. gr. laga nr. 91/1991.

III.

Stofnun Útvegsbanka Íslands hf. með lögum nr. 7/1987 var ótví-
rætt á því byggð, að hlutafélagsbankinn tæki við aðild að réttindum
og skyldum hinnar fyrri bankastofnunar, án þess að framsals þyrfti
við á einstökum eignum hennar. Skiptir engu fyrir sóknaraðila,
hvort aðilaskiptanna væri getið á veðskuldabréfinu í máli þessu.
Bankastarfsemi Útvegsbanka Íslands hf. var 1. janúar 1990 sam-
einuð starfsemi Alþýðubankans hf., Iðnaðarbanka Íslands hf. og
Verslunarbanka Íslands hf. í hlutafélaginu Íslandsbanka. Með
þessari athugasemd ber að staðfesta hinn kærða úrskurð.

Málsrök sóknaraðila eru sýnilega haldlaus og málskotið til þess
eins fallið að tefja framgang nauðungarsölnunnar. Þetta ber að átelja
harðlega og dæma sóknaraðila og lögmann hans, Kristján Stefáns-
son hæstaréttarlögmann, til þess að greiða varnaraðila sameiginlega
kærumálskostnað, sbr. 1. og 4. tl. 131. gr. laga nr. 91/1991, eins
og í dómsorði segir.

D ó m s o r ð:

Hinn kærði úrskurður er staðfestur.

Sóknaraðili, Ólafur Hörður Sigtryggsson, og Kristján
Stefánsson hæstaréttarlögmaður greiði in solidum varnaraðila,
Íslandsbanka hf., 90.000 krónur í kærumálskostnað.

Úrskurður uppboðsréttar Snæfellsness- og Hnappadalssýslu 30. janúar 1992.

Með bréfi, dags. 8. febrúar 1988, biður Garðar Garðarsson hrl. um, að
jörðin Hömluholt í Eyjahreppi ásamt íbúðarhúsi, útihúsum og öðrum
mannvirkjum á jörðinni verði boðin upp og seld á nauðungaruppboði til
lúkningar skuld samkvæmt veðskuldabréfi, út gefnu af stjórn Skipasmiðj-
unnar Harðar hf., nnr. 4459-3408, 25. nóvember 1986, til Útvegsbanka Ís-
lands, að fjárhæð 4.000.000 kr., bundið lánskjaravísitölu, 1517 stigum.
Skuld samkvæmt bréfinu er tryggð með öðrum veðrétti og uppfærslurétti
í fasteigninni Hömluholtum í Eyjahreppi, Snæfellsness- og Hnappadalss-
ýslu, þinglýstri eign Ólafs Harðar Sigtryggssonar, Álftárósi, Álftanes-
hreppi, Mýrasýslu.

Uppboðsmálið var þingfest 6. maí 1988. Hinn 8. desember 1988 var kveðinn upp úrskurður í málinu um það, að uppboðið skyldi fara fram, en uppboðspoli hafði mótmælt því, að uppboðið næði fram að ganga. Úrskurðinum var skotið til Hæstaréttar, sem kvað upp útivistardóm í málinu 2. október 1989. Við fyrirtöku málsins 29. maí 1990 var lagt fram bréf lögmanns uppboðspola, þar sem þess er krafist, að uppboðið verði hafið og uppboðskostnaður felldur á uppboðsbeiðendur. Í sama þinghaldi var lagt fram bréf frá lögmanni uppboðsbeiðanda, þar sem hann krefst þess, að uppboðið fari fram tafarlaust. Málinu var þá frestað til 1. júní 1990, áður en ákvörðun yrði tekin um uppkvaðningu úrskurðar um fram komnar kröfur. Málinu var síðan frestað utan réttar til munnlegs málflutnings, en að ósk lögmannna aðila var munnlegum málflutningi frestað. Málið var síðan flutt munnlega 13. janúar 1992 um fram komna kröfu um hafningu uppboðsins og að því búnu tekið til dóms eða úrskurðar.

Kröfur uppboðspola eru þær, að uppboðið verði hafið og sér dæmdur málskostnaður ásamt virðisaukaskatti úr hendi uppboðsbeiðanda, Útvegsbanka Íslands hf. Hann rökstyður kröfur sínar með því, að Útvegsbanki Íslands hf. sé ekki réttur aðili málsins, vegna þess að veðskuldabréf það, sem uppboðskrafan byggist á, sé gefið út til Útvegsbanka Íslands, en ekki Útvegsbanka Íslands hf. Formkröfur um viðskiptabréf valdi því, að kröfur samkvæmt þeim verði að miðast beint við orðalag þeirra. Umrætt veðskuldabréf sé ekki framselt Útvegsbanka Íslands hf., sem sé þar af leiðandi ekki eigandi bréfsins og geti því ekki verið aðili málsins.

Uppboðsbeiðandi gerir þær kröfur, að uppboðinu verði fram haldið og uppboðspoli dæmdur til þess að greiða sér riflegan málskostnað. Til rökstuðnings kröfum sínum bendir uppboðsbeiðandi á það, að með lögum nr. 7/1987 hafi Útvegsbanki Íslands hf. verið stofnaður, og samkvæmt 12. gr. þeirra laga hafi Útvegsbanki Íslands hf. yfirtekið Útvegsbanka Íslands frá og með 1. maí 1987. Teljist Útvegsbanki Íslands niður lagður frá og með þeim degi. Samkvæmt 8. gr. laganna sé greiðslustaður skuldaskjala í eigu Útvegsbanka Íslands hjá hinum nýja hlutafélagsbanka eftir yfirtöku hans á Útvegsbankanum, — enn fremur, að þegar uppboðspoli í tvígang skaut málinu til Hæstaréttar, hafi lögmaður uppboðspola talið Útvegsbanka Íslands hf. réttan aðila málsins. Af hálfu uppboðsbeiðanda var því einnig haldið fram í munnlegum málflutningi, að mótmæli uppboðspola væru of seint fram komin.

Niðurstaða.

Þegar framangreind atriði eru virt, þykir mega, með tilvísun til laga nr. 7/1987 um stofnun hlutafélagsbanka um Útvegsbanka Íslands, fallast á þann rökstuðning uppboðsbeiðanda, að Útvegsbanki Íslands hf. sé réttur

aðili málsins, og með stuðningi í því, að mótmæli uppboðspola gegn framgangi uppboðsins komu ekki fram, fyrr en komið var að lokabætti málsins, verða mótmæli uppboðspola gegn framgangi uppboðsins ekki tekin til greina. Fallast ber því á kröfur uppboðsbeiðanda um framgang uppboðsins, og verður dagur til uppboðs, þriðja og síðasta, er fram fari á eigninni sjálfri, ákveðinn síðar. Eftir þessum úrslitum þykir rétt, að uppboðspoli greiði uppboðsbeiðanda málskostnað í þessum þætti málsins, er þykir hæfilega ákveðinn 200.000 kr. auk virðisaukaskatts.

Ú r s k u r ð a r o r ð:

Uppboð á jörðinni Hömluholtum í Eyjahreppi ásamt íbúðarhúsi, útihúsum og öðrum mannvirkjum á jörðinni skal fara fram að kröfu uppboðsbeiðanda, Útvegsbanka Íslands hf., á eigninni sjálfri eftir nánari ákvörðun uppboðshaldara.

Uppboðspoli, Ólafur H. Sigtryggsson, greiði uppboðsbeiðanda, Útvegsbanka Íslands hf., 200.000 kr. í málskostnað auk virðisaukaskatts.

Málskostnaður auk virðisaukaskatts greiðist innan 15 daga frá birtingu úrskurðar þessa að viðlagðri aðför.
